

ВИКЛИКИ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Князева М.О., *старша викладачка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (м. Біла Церква, Київська обл.)*

Воєнний стан в Україні спричинив низку викликів та проблем для різних галузей, зокрема у сфері освіти. Заклади освіти різних типів вимушено переходять на дистанційне навчання, не оговтавшись від пандемії Covid-19. Вплив війни на освітню діяльність потребує значного обговорення, адже саме від освіченості молоді залежить майбутнє України.

Сучасні підходи до підготовки кваліфікованого робітника базуються на впровадженні компетентнісного підходу, а компетентність випускника стає результатом та тим індикатором його готовності до професійної діяльності й активної ролі в суспільному житті. [1]

На мою думку, головною проблемою освіти наразі, в умовах воєнного стану, є руйнування закладів освіти та їх пошкодження. На сьогодні, за даними інтерактивної мапи зруйнованих та пошкоджених закладів освіти створеною Міністерством освіти і науки України лише в Київській області повністю зруйновано 13 закладів освіти, кількість пошкоджених – сягає 198. Загалом на даний час в Україні 365 закладів освіти зруйновано, 3798 – пошкоджено. Дана статистика показує, що велика кількість закладів освіти зазнала руйнувань внаслідок атак агресора. [2]

Аналізуючи вищевказане, можемо зазначити, що найбільша кількість руйнувань закладів освіти зазнали Донецька, Харківська, Херсонська, Миколаївська та Луганська області. З детальною статистикою зруйнованих закладів освіти можна ознайомитись на Рис. 1.



Рис. 1 Кількість зруйнованих закладів освіти України по областях

Під час війни освітній процес може зупинитися або значно змінюватися. Закриття шкіл, університетів, нестабільність і небезпека складають негативний вплив на дітей і здобувачів та можуть призвести до погіршення їхньої освітньої можливості.

Бойові дії в окремих регіонах продовжуються. Ворог руйнує дитячі садки, школи, ЗП(ПТ)О, коледжі, університети. В зв'язку з такою кількістю повністю зруйнованих та пошкоджених (3798) закладів освіти можемо виокремити проблему безпеки, життя та здоров'я як здобувачів освіти так і педагогів закладів освіти. В умовах очного навчання та під час частих повітряних тривог здобувачі освіти та педагоги обов'язково мають спуститися до укриття, що унеможливорює якісне навчання та обмежує освітній процес. Багато здобувачів освіти в теперішній час позбавлені можливості долучитися до освітнього процесу – руйнування, пошкодження закладів освіти, тимчасова окупація, загроза обстрілів, виїзд здобувачів освіти за кордон.

На сьогодні, не всі заклади освіти мають укриття. За даними заступника міністра освіти Андрія Вітренка приблизно 65% закладів освіти обладнано укриттями, і розміститися там може приблизно 56% учасників освітнього процесу. По ланках найкраща ситуація у закладах професійно-

технічної освіти – 95% закладів обладнано укриттями. 94% – це заклади фахової, передвищої та вищої освіти. Школи – 75%. І, на жаль, садочки відстають у цьому показнику – це лише 55% садочків”. [4]

Низка закладів вищої освіти вимушено проводять практичну підготовку для здобувачів освіти в онлайн-режимі. Наприклад, у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти організація і проведення різних видів практик в умовах воєнних дій спричинює зміну формату професійної взаємодії викладача і студентів, дотримання безпечних умов організації освітнього процесу, добір та впровадження новітніх форм і методів навчання й викладання. Проведення видів практик може бути організовано з використанням технологій дистанційного та змішаного навчання на підставі відповідних змін, внесених до робочих програм практик в частині визначення завдань практики та їх практичної реалізації. [3]

Повномасштабне вторгнення поставило нові виклики перед системою освіти, і підсумовуючи варто зазначити, що проблеми у сфері освіти в умовах воєнного стану є досить важливими, є необхідність у максимальному забезпеченні захисту здобувачів освіти в освітньому процесі. В зв'язку з відсутністю укриттів у певних закладах освіти, обстрілами та руйнуваннями закладів освіти – освітній процес вимушено проводиться у дистанційному форматі. Здобувачі та педагоги постійно знаходяться в емоційній напрузі, що спонукає більшому приділенню уваги емоційної підтримки з боку педагогів, психологів та адміністрації.

Список літератури

1. Кривобок А.С. Шляхи підготовки сучасного кваліфікованого робітника в умовах сьогодення: V Всеукраїнський відкритий науково-практичний онлайн-форум «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», вересень 2023, м. Київ, Україна URL:
<https://lib.iitta.gov.ua/738111/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B2>

%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%BA%20%D0%90.%D0%A1..pdf

(дата звернення: 12.12.2023).

2. Міністерство освіти і науки України: Інтерактивна мапа зруйнованих та пошкоджених закладів освіти URL: <https://saveschools.in.ua/> (дата звернення: 13.12.2023)
3. Сидоренко, В. В., Кулішов, В. С., & Торба, Н. Г. (2023). ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДІВ ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 5(1), 1-15. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5110>
4. URL: <https://zmina.info/news/stanom-na-kinecz-lypnya-trohy-bilsh-yak-polovyna-dytsadkiv-v-ukrayini-obladnani-ukryttyamy/> (дата звернення: 13.12.2023)